

Ауасытөысса изинкәа Зегъеицырзеипъшу Адекларация

Алагалажәа

Дызустзаалак, ауаатөыссатә таацәара иалахәу ихатыри, иара иузикөымтхо имоу изинкәеи, ахақөитрей, аиашарей, адунеижәларбжъаратәи атынчрей шытас ишрымоу хшысышытра азуа,

иара убас ауасы изинкәа ратәамбарей хырсаа рымтарей, ламыс змоу дарбанзаалак изымычхаша агыгшөыгратә хымсапгашья акынза ауасы дышнанагахьо еилкааны, настгы ауасы иажәеи идунеихәапшышьеи дрықөйтны, ашәарей амамзаарей дыдмыргәакуа – адунеи иахьабалак абри асыза апстазаара апцара ауасы зегъ ирейхау игәыбракәа ишыруакыу хшысышытра азуа,

иара убас, ауасы ацъамыжәеи ахәуреи иаартны дырғамгылар ада царта имамкәа акынза инамгараз, ауасы изинкәа азакуан амчра иамыхьчар ада псыхәа шыкам хшысышытра азуа,

иара убас ажәларкәа рейсызара аизхазыжъара ацхыраара шатахыу хшысышытра азуа,

иара убас Еиду Амилаткәа Рейскаара иалахәу ажәларкәа ауас ихадароу изинкәеи, ипатуи, ауас ихатара ахарақырей, хәцеи пхәыси зинла рейкаарей – абарт зегъ рахь ирымоу агәрагара рыпжапца акны ишыақәрбәжәаны ауаажәларратә җиарей ауас еиха ахақөитра иманы иптазаара ийбәтәрей иацхраарц шырызбаз хшысышытра азуа,

иара убас еилахәу ахәынтқаррақәеи Еиду Амилаткәа Рейскаарей рус еицурала, зегъ еицырзеипъшу ахатырейкәтарей ауасытөысса изинкәеи ихадароу ихақөитрақәеи рымсапгара иацхраарц ахырызбаз хшысышытра азуа,

иара убас арт азинкәеи ахақөитрақәеи еицеипъшны зегъ рзы аилкаарей, рхы иадырцаз абри аус анагзарей ацак ду шрымоу хшысышытра азуа

Ассамблеиа Хада

ирыланахәоит ауасытөысса изинкәа Зегъеицырзеипъшу Адекларация, ажәларкәеи ахәынтқаррақәеи зегъы зынагзара реазыршәо хықәкык ахасабала иахәапшны, дарбанзаалак ауаси, аилазаара иарбан хутазаалакгы абри Адекларация рхы иархәаны, атарадырра алартәара амсала абарт азинкәеи ахақөитрақәеи хатыр рықәцара иацхраауа, еиуеипъшым амилаттәи, жәларбжъаратәи апрогрессивтә усхккәа рынагзарала, иахьабалк, Еиду Амилаткәа Рейскаара иалахәу ахәынтқаррақәа рыкнеипъш, урт рнапатака икоу атәылақәа ирықәнхо ажәларкәагы еицырзеипъшны ирыдыркыларц, иагынарыгзаларц азы.

Ахәтач 1

Дарбанзаалак ауасы дшоуп ихы дақөйтны. Ауаа зегъ зинлеи патулеи еикароуп. Урт ирымоуп ахшыси аламыси, дара дарагъ аешьеи аешьеи реипъш еизыказароуп.

Ахутач 2

Дарбанзаалак ауасы абри Адекларация ирыланахәо азинкәеи ахақөитрақәеи зегъ имазароуп, милатлеи, хаталеи пхәыслеи, бызшәалеи, хылтшьтралеи, динлеи, маллеи, мацуралеи, нхартә тыпљеи дунеихәапшышьалеи, цәапшшәахәылеи дызцазкузаалак.

Иара убас дахықәнхо атәыла аполитикатә, азинтә, ма Адунеижәларбжъаратәи астатус зеипъшпразаалак, уи атәыла хыпшымзаргъ, ма ахатә напхгара амамкуа азәыр инапатака иказагъ, мамзарггы даеакала ахақөитра наза амамзарггы.

Ахәтач 3

Дарбанзаалак ауасы апстазаарей, ахақөитрей, хатала азә диламкысуа аказаарей рзин имоуп.

Ахәтач 4

Дарбанзаалак ауасы атәра дтаргыламзароуп, ма акгы дақөитымкәа ғазә инапатака дыкамзароуп; атәрей атөытирейи зеиуахк рылазаалаггы рзин ыкам.

Ахәтач 5

Дарбанзаалак ауасы ирхәацәарара, иргәакра, иахатыр аларкәра, иакәым иакәыршәара залшом.

Ахәтач 6

Дарбанзаалак ауасы, тәылас дахыкәзаалакгы азин имоуп иара изинхатара азхарцаларц.

Ахәтач 7

Азакәан аҗапхәа ауаа зегъ еикароуп, настгы еилых камцакәа азин рымоуп азакәан еикараны иахьчаларц.

Дарбанзалак ауасы изинқәа реилагара, ма игәы иатахымкәа зинеилагарак иалархәра азакәан иалнамыршозароуп.

Ахәтач 8

Дарбанзаалак ауасы аконституциа ма азакәан иртәз ихадароу изинқәа анааилагаха азин имоуп иашьашәалоу амчхара змоу амилаттә усзбартала изинқәа реиташьақәыргылар.

Ахәтач 9

Дарбанзаалак ауасы хахәатәыла ирбаандастәра, иаанкылар, мамзаргы иқәцара калом.

Ахәтач 10

Дарбанзаалак ауасы, иара изинқәеи уалс идуи еилкаахарцаз, настгы иара идырцоз ашьауфатә аара цацфәыс иамоу ашьақәыргылараз азин имоуп зегы рзы икоу аикара ихы иархәаны иус аартны, иашала, ихыпшышым аусзбара иазбартә акацара.

Ахәтач 11

Дарбанзаалак, ацәгъара каицеит хәа ахара здырцаз ауасы, азин имоуп аара змам хәа дыпхьазазарц, иду аара азакәанмса инақәыршәаны, иаарту усзбарала еилырганы ишьақәыргылахаанза. Аара здырцо изаццыхароуп закәанла ихы ихьчартә еипш атагылазаашьақәа.

Дарбанзаалак ауасы заа икайцахьаз ирахым уск ма иуалпшы ахынеимыгзаз азы аус датаны иқәзбара калом, аара зхайдырцо аус инапы аналакыз амилаттә закәан ма адунеижәларбжәратәи азин ас еипш икоу аус цәгъоураны иампхьазозтгы. Насгы еиха еицәоу хьырхура дузақәыршәом, ацәгъара аниуаз аамтаз хьырхушас иказ аамчыдрахаз.

Ахәтач 12

Дарбанзаалак ауасы ихатәи итаацәаратә цстазаареи хахәатәыла, азакәан иацанамкуа апырхагахара азәгы азин имам, иара убасгы инхартә тыфи, шәкәыла-быгышәыла имоу аимадарақәа рымазеи, ихьз-ипшыи иахатыри кыс рықәым. Дызустзаалак абас еипш ианипырхагаха ма ианилакыс аамтаз азакәан дахьчароуп.

Ахәтач 13

Дарбанзаалак ауасы хәынтқаррас дахыкәзаалакгы дахцо-дахьаауеи, иахьааитаххалак итыз-тып алхрей дрықәитуп.

Дарбанзаалак ауасы иарбан тәылазаалакгы, иара итәылагь убрахь иналатан далцны ацареи ипсадгылахь ахынхәрей рзин имоуп.

Ахәтач 14

Дарбанзаалак ауасы иара итәылаф дықәацалан дрымазар, азин имоуп даәа тәым тәылак афы ахыцәахырта апшаара.

Ари азин хархәара амоуроуп, аполитикатә цакы змоу ацәгъоура акәымкәа ус даәа цәгъоурак иуызар, мамзаргы Еиду Амилатқәа Рейқара ахықәкәеи апринципқәеи ирғагыло уск иадхәалазар.

Ахәтач 15

Дарбанзаалак ауасы азин имоуп атәылауас хәа ахьз аиура.

Дарбанзаалак ауасы хахәатәыла итәылауасра ма итәылауасра апсахразы имоу азин иалхәдаара калом.

Ахәтач 16

Зықәра назоу арцарацәеи ахәса хәцқәеи цәапшышәахәыла, милатла ма динхатцарала хәа цкра камцакуа атаацәара алалара азин рымоуп. Урт атаацәара ианалало аамтазгы, таацәаракны ианеицынхогы, мамзаргы еилыцуазар азәи азәи зинла еикароуп.

Атаацәара алаларазы ашәкәтагалара калоит атаацәара иалало рыцәагы иртахны, еикәшахатны ейбагозар.

Атаацәара цсабаратәла ауажәларратә еилазаара гәцәс иамоуп, убри акынтә аилазаарагь ахәынтқаррагь атаацәара рыхьчозароуп.

Ахәтач 17

Дарбанзаалак ауасы азин имоуп амазара ихала ма еацәоукы дрылахәны пшымыара азиуа дыказарц.

Азәымзар азәгы хахәатәыла имазара имхра калом.

Ахәтач 18

Дарбанзаалак ауасы ихәыцреи, иламыси, идинхатареи дрықәйтны аҕазаара азин имоуп; ари азинахь иацанакуеит ауасы идинхатареи идунеихәаҕшышыеи рыҕсахра ақәйтра ахылшо, азин имоуп иара убасгы идини идунеихәаҕшышыеи рымац иулар ихала, ма егырт ауаа дрылахәны, иаартны, мамзаргы хаз чыдала, еиуеиҕшым анцәахатара иацу аритуалтә цасқәеи аусхкқәеи рынагзара.

Ахәтач 19

Дарбанзаалак ауасы иара идунеихәаҕшышыа дақәйтуп, насгы ишитахыу уи аарҕшра азин имоуп; ари азин иацанакуа-досу иара идунеихәаҕшышыа ҕымкрыда дықәныкәалар илшоит, иара убасгы дарбанзаалак ахәынтқарратә хәаакәа днырымкыло, ишааитаххалак, еиуеиҕшым адыррақәеи аидеақәеи рыҕшаареи, риуреи, иара излаиманшәалоу амсақәа рыла ауаа рыларцәареи илшоит хәа ауп.

Ахәтач 20

Дарбанзаалак ауасы атынчратә еизарақәеи ахеидкылақәеи ахрылархәра азин имоуп.

Азәымзар азәгы мчыла цъара хеидкылак иалацара калом.

Ахәтач 21

Дарбанзаалак ауасы ихәынтқарра напхгара атара ихы алаирхәыр илшоит хатала, мамзаргы зхы иақәйтү алхрала иалхыу ахатарнакцәа рыла.

Дарбанзаалак ауасы егырт зегь реиҕш азин имоуп ихәынтқарраҕ амацуратыҕ аанкылара.

Ажәлар ргәахәара акәхароуп аихабыра рымчра шыатас иаиуа4 урт ргәахәара зныҕшуа аамта-аамтала, насгы еилагарада имсаҕгоу алхрақәа роуп. Алхрақәа мсаҕысуазароуп зегы еицырзеиҕшу, еикароу алхратә зинтә шыата инақәыршәаны, маза бжыҕтирала мамзаргы ауасы ихы дақәйтны ибжы атира илзыршо даҕа мсақәак азыҕшааны.

Ахәтач 22

Дарбанзаалак ауаажәларратә еилазаара иалахәу ауасы ауаажәларратә маншәалара имазарц азы, иара убас иахатыр аламыркәреи, ихатара ҕиара аиуларци рзы ихы иаирхәарц илшоит аекономикеи ауаажәларреи акультуреи рганахь ала имоу азинқәа, амилаттә ҕазышәарақәеи адунеижәларбжъаратәи аицхыраарақәеи рыбзоурала иарбан хәынтқарразаалак ашыақәгылашыеи абеиарақәа иамои зеиҕшроу инақәыршәаны.

Ахәтач 23

Дарбанзаалак ауасы имоуп аҕеи иара иитахыу аусхк алхреи рзин, насгы изаҕцазароуп иусураз иахәтоу атагылазаашыа бзиақәа, усурада даанымхарцаз дзыхьчаша азингы имазароуп.

Дарбанзаалак ауасы, изинқәа ркны ҕкрак хәа камцакуа ицъабаа иашыашәалоу аҕаҕса аиура азин имоуп.

Дарбанзаалак аус зуа ауасы иара ихәтоу, насгы изхаша, ихы итаацәареи қәнагала изланыкәиғаша ицъабааҕса аиура азин имоуп, зны-зынлагь ҕсыхәа анимаам аамтазы асоциалтә цхыраара иоулароуп.

Дарбанзаалак ауасы азаанаттә еидгылақәа раҕцареи, иара интересқәа рыхьчараз азаанаттә еидгылақәа ралахәхареи азин имоуп.

Ахәтач 24

Дарбанзаалк аҕсышәареи, иҕсышәара аамта иара ишитахыу аиҕкаареи рзин имоуп, иусура мшы аркыаҕреи ауалафахәы зхыршәаауа изаамтаньтәиу аҕсышәара мшқәа риуреи азин абрахь иналацаны.

Ахәтач 25

Дарбанзаалак ауасы, ифатә-ижәтә, ишәтатәы, исны-игәара, амедицинатә хылаҕшреи асоциалтә маншәалареи ухәа зда ҕсыхәа имам зегы рганахь ала убри еиҕш аҕстазаара азин имазароуп иара ихгы итаацәараҕь ргәабзиареи рыбзареи ирымжыкуа иныкәиғаларц азы, иара убасгы усурада данаанха, ма даньчмазсха, ма ааха бәбәа аниоу, данеибаха ма данажә аамтазы, мамзаргы иара ихарамкуа ихы изныкәымго даныкала имазароуп ахныкәгараз ацхыраара азин.

Анацәеи ахәычқәеи ичыдоу ахылаҕшреи ацхыраареи рзин рымоуп. Дарбан хәычызаалакгы, атаацәараҕы диизаргы, днашҕазаргы социалла дыхьчазароуп.

Ахәтач 26

Дарбанзаалак ауасы ацара азин имоуп. Ацара аиура, алагамтатәи абжъаратәи ирыдамхаргы, хәыда-сада иказароуп. Алагамтатә цара зда ҕсыхәа ыкам акакәзароуп. Атехникатә, ма апрофессионалтә цара изтаххалак зегы ироуртә атагылазаашыа ыказароуп. Ирейхау ацарагы, досу илшара зеиҕшроу ала, иқәманшәалахо зеиҕшроу еиҕш изтаххалак зегы аиура азин рымазароуп.

Абры Адекларацияе иану иарбан хэтачзаалакгы хаз игоу хэынтқаррак, ма гәҗсык ауаа, мамзаргы хатала азэы абрака зызбахэ хэоу азинқеи ахақәитрақеи раҗыхраз аусқәа рымсаҗгара азин инатоушәа аилкаара иашам.